

Warszawa, 09-10-2026 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Anna Błaszczak-Banasiak

XI.501.13.2025.BP

Pani
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Zdrowia
AE:PL-11185-96749-VHSCS-20

Szanowna Pani Minister,

Rzecznik Praw Obywatelskich, który zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2026 r. poz. 1196, t.j.) pełni funkcję niezależnego organu ds. równego traktowania, analizuje, monitoruje i wspiera realizację tej zasady w Polsce – w tym również w obszarze ochrony zdrowia.

W ramach powyższych kompetencji, Rzecznik, w oparciu o art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264; dalej: „ustawa o RPO”), kontynuuje postępowanie wyjaśniające dotyczące problemów, jakie napotykają pacjenci i pacjentki urodzeni i urodzone ze zróżnicowanymi cechami płciowymi, tj. cechami biologicznymi odpowiadającymi więcej niż jednej płci biologicznej. Szczególny niepokój Rzecznika nadal budzi praktyka poddawania małoletnich pacjentów ze zróżnicowanymi cechami płciowymi inwazyjnym zabiegom chirurgicznym oraz interwencjom farmakologicznym i hormonalnym, mimo braku jednoznacznych wskazań wynikających z konieczności medycznej.

W tym kontekście pragnę odnieść się do wcześniejszej korespondencji prowadzonej przez Rzecznika z Ministrem Zdrowia. 1 lutego 2022 r. Rzecznik skierował do Ministra wystąpienie, w którym zwrócił się m.in. o udzielenie informacji na temat liczby operacji chirurgicznych przeprowadzonych w latach 2015-2021 w stosunku do pacjentów poniżej 16 roku życia, których powodem było wystąpienie zróżnicowanych cech płciowych (zaburzeń rozwoju płci). W piśmie wskazano również jednostki klasyfikacji ICD-10, przy których w szczególności takie zabiegi mogły być wykonywane.

W piśmie z 16 marca 2022 r. (znak: ZPR.07.2.2022.AB) Ministerstwo Zdrowia przekazało Rzecznikowi dane pozyskane z systemu sprawozdawczego Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie hospitalizacji pacjentów, u których rozpoznano jednostki klasyfikacji ICD-10 wskazane w piśmie Rzecznika z 1 lutego 2022 r. Z danych wynikało, że w latach 2015-2021 liczba wykonywanych corocznie takich zabiegów kształtowała się na poziomie od 5050 do 7820.

W odpowiedzi Ministra Zdrowia z 7 kwietnia 2026 r. (znak: RZPP.63.3.2026.SL) na wystąpienie generalne Rzecznika Praw Dziecka z 4 lutego 2026 r. w sprawie małoletnich osób rodzących się ze zróżnicowanymi cechami płciowymi wskazano, że problem rekonstrukcyjnych interwencji chirurgicznych dotyczy jedynie wąskiej grupy pacjentów ze zróżnicowanymi cechami płciowymi, obejmującej w Polsce kilka lub kilkanaście urodzeń rocznie.

Podobne stanowisko zostało przedstawione podczas posiedzenia Parlamentarnego Zespołu Praw Kobiet 3 września 2026 r. przez Przedstawicielkę Ministerstwa Zdrowia, która wskazała, że większość procedur ujętych w statystykach przekazanych wcześniej Rzecznikowi Praw Obywatelskich stanowią świadczenia niezwiązane z interwencjami mającymi na celu dostosowanie cech płciowych pacjenta, co wynika z analizy tych danych przeprowadzonej przez Ministerstwo Zdrowia. Jak podkreśliła, liczba takich interwencji jest niewielka i wynosi kilka przypadków rocznie, a w niektórych latach może nie występować w ogóle. Zasugerowała również, że przy tak ograniczonej skali ich wykonywania wprowadzenie ustawowego zakazu przeprowadzania tego rodzaju operacji u dzieci może nie stanowić koniecznego instrumentu regulacyjnego.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o RPO, uprzejmie proszę o udzielenie Rzecznikowi informacji, jaka liczba zabiegów uwzględnionych w danych statystycznych przekazanych uprzednio Rzecznikowi przez Ministerstwo Zdrowia dotyczyła procedur przeprowadzonych w związku z występowaniem u pacjentów zróżnicowanych cech płciowych (zaburzeń rozwoju płci)

oraz o wyjaśnienie metodologii przyjętej przy identyfikacji i wyodrębnieniu tych przypadków spośród innych procedur. Ponadto będę zobowiązana za przedstawienie aktualnego stanowiska Ministerstwa Zdrowia w kwestii ewentualnego wprowadzenia zakazu przeprowadzania tzw. operacji „normalizujących” płeć oraz o poinformowanie, czy były w tym zakresie w Ministerstwie prowadzone analizy, a jeśli tak, jakie były ich rezultaty.

Będę wdzięczna za udzielenie Rzecznikowi odpowiedzi na niniejsze wystąpienie do 20 października 2026 r.

Z poważaniem

Anna Błaszczak-Banasiak

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Załączniki:

Klauzule: